

MØTE I TEKNOLOGIRÅDET

Tid: 9. juni 2009, kl 1000-1500

Sted: Teknologirådets lokaler, Prinsens gt 18, Oslo

Tilstede: Ingvild Myhre, Ola Dale, Edel Elvevoll, Ragnar Fjelland, Gudleiv Forr, Randi Haakenaasen, Elisabeth Harstad, Liv Lunde, Edina Ringdal, Camilla Schreiner, Silvija Seres, Carsten Tank-Nielsen,

Forfall: Jon Bing, Alf Holmelid, Shahzad Rana,

Fra sekretariatet møtte Tore Tennøe, Jon Fixdal, Christine Hafskjold, Åse Kari Haugeto, Jon Magnar Haugen, Hild Lamvik og Kari Laumann

Forslag til referat:

Vedtakssaker

V-sak 06.09 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent

V-sak 07.09 Godkjenning av referat

Referat fra møte 21. april 2009 ble godkjent

Drøftingssaker

D-sak 10.09 Avisen i internettøkonomien

Gudleiv Forr og Arne Krumsvik innledet om avisenes utfordringer i internettøkonomien etterfulgt av diskusjon med rådet.

D-sak 11.09 Bil og klima: Foreløpige vurderinger

Jon fixdal orienterte om at ekspertgruppen for prosjektet "Utslippsreduksjon fra privatbiler" er nedsatt. Gruppens medlemmer er: Erik Andresen, Bilimportørenes landsforening; Erik Figenbaum, Statens vegvesen; Kjetil Flugsrud, Statistisk sentralbyrå; Lasse Fridstrøm, Transportøkonomisk institutt og Randi Haakenaasen, Forsvarets forskningsinstitutt og medlem av Teknologirådet. Gruppen hadde sitt første møte 18. mai, og to nye møter er avtalt.

D-sak 12.09 Klimatoppmøte i skolen!

Prosjektleder Kari Laumann orienterte om at Teknologirådet har fått støtte på 250.000 kr fra Klimaløftet/Miljøverndepartementet til å utvikle undervisningsopplegget *Klimatoppmøte i skolen*. Prosjektet er et samarbeid med Naturfagsenteret. Teknologirådet vil ha prosjektlederansvaret for dette skoleprosjektet rettet mot ungdomstrinnet og første trinnet på videregående skole. Naturfagsenteret har bred erfaring med utvikling av nettressurser for skolen og vil være ansvarlig for nettdelen av prosjektet.

Opplegget er inspirert av prosjektet *World Wide Views on Global Warming*, og vil ta form som et rollespill der elevene representerer ulike land i et klimatoppmøte. Målet med undervisningsopplegget vil være å gi skoleelever kunnskap om klimautfordringene for ulike land og på en innovativ måte legge til rette for diskusjon av handlingsalternativer i Norge og globalt. Klimatoppmøte i skolen skal lanseres i etterkant av *World Wide Views*.

D-sak 13.09 Pasient 2.0: Oppstart

Prosjektet "Pasient 2.0" tar for seg hvordan internett med den tilhørende delings- og diskusjonskulturen endrer muligheter for det å være pasient på nett.

Åse Kari Haugeto er prosjektleder for arbeidet, og orienterte om forarbeidet til prosjektet. Dette vil danne utgangspunkt for ekspertgruppens arbeid høsten 2009.

Vi er på nett i stadig større grad, også når det gjelder helse. Med internett vil helsevesenet bli stilt ovenfor nye utfordringer og muligheter i sitt møte med pasientene. Nettet gir nesten ubegrensede muligheter for å hente helseinformasjon. Det finnes flere og flere kilder til helseinformasjon på nett, fra medisinskfaglige artikler, til brukergenerert helseinformasjon.

Nettet muliggjør også kommunikasjon med andre om helse. Pasientnettverk, pårørende-nettverk og ikke minst kommunikasjon med helsepersonell kan skje på nettet, med mulighet for å diskutere symptomer, behandling, reaksjoner m.m.

Nettjenester kan tilby pasienter praktiske løsninger, fra å sette opp time med fastlegen, til å velge sykehus, få oversikt over behandlingsforløp, klagesaker, ha tilgang til sin journal m.m.

Noen spørsmål blir da:

- Hvordan bør det offentlige helsevesenet endres for å møte folk på nett?
- Ny teknologi skaper større handlingsrom, fleksibilitet og mulighet for kvalitet i tjenestene, men det kan også bety større ansvar for egen helsesituasjon og egen behandling.

En ekspertgruppe vil bli satt ned før sommerferien.

D-sak 14.09 Norge i internettøkonomien

Christine Hafskjold foreslo en omlegging av prosjektet i forhold til slik det ble vedtatt på idéinnsamlingen høsten 2008. Gjennom forarbeidet til prosjektet har vi sett at et prosjekt om norsk næringsutvikling på nett berører mange temaer, og at det kan være hensiktsmessig å behandle disse enkeltvis. Det er flere grunner til dette:

- De ulike temaene angår ulike politikkområder og departementer.

- Det letter kommunikasjonen utad dersom vi har en klar problemstilling og klare anbefalinger. Dersom vi tar for oss problemstillingene hver for seg, risikerer vi ikke at et spørsmål får dominere, og at de andre kommer i bakgrunnen.
- Dersom vi setter sammen en ekspertgruppe for hvert tema, får vi mer oppdaterte og ”relevante” eksperter.
- Vi kan tilpasse rekkefølgen på temaene til det politiske landskapet.

De ulike temaene vi har identifisert har til en viss grad overlapp med aktuelle møtetemaer for møteserien vår om internettpolitikk. Det ble derfor forslått at prosjektet deles opp som følger:

Fra *Altinn* til *alt ut*. Tilgjengelighet og bruk av offentlige data.

Det offentlige eier store mengder data som kan være interessante både for næringsaktører og hobbyutviklere som ønsker å utvikle og tilby nye tjenester på internett. Dette behandles ikke i *Innovasjonsmeldingen*, som NHD kom med i fjor.

Det finnes imidlertid både regelverk og utredninger det kan være aktuelt å ta utgangspunkt i:

- Viderebruksdirektivet sier for eksempel at Offentlige data skal være tilgjengelig, og *kan* være gratis
- Fra bruk til gjenbruk. Gjennomføring av direktiv 2003/98/EF om gjenbruk av den offentlige sektors informasjon og supplerende forslag
- Ny offentlighetslov
- ”Measuring European Public Sector Information Resources”
- Dansk rapport: ”Innovativ udnyttelse af offentlige data”

Aktuelle spørsmål kan være:

- Hvilke offentlige data skal det være lov å bruke?
- Hvem skal få tilgang til dem, og hvordan?
- Hva skal det være lov å bruke dem til?
- Hvordan bør offentlige data prissettes?

Rådet kom med innspill om at også konkurranse med utenlandske aktører må tas med i bildet. I tillegg kan det være aktuelt å se på hvordan universitetenes forskningsresultater tilgjengeliggjøres. Hva bør kommersialiseres og hva bør ikke kommersialiseres? Prosjektet gjennomføres som et ekspertgruppeprosjekt. Det utarbeides rapport/RTT

Norsk innovasjonspolitik i internettøkonomien?

Internett har en del særtrekk som gjør at tradisjonelle virkemidler for innovasjon enten ikke er nødvendige, eller ikke fungerer slik som på andre arenaer. Trenger Norge en egen innovasjonspolitik for internettøkonomien?

Prosjektet gjennomføres med en ekspertgruppe (med overlapp fra forrige). Det utarbeides rapport/RTT. Temaet kan også være aktuelt for et halvdagsseminar eller workshop.

IT-sikkerhet. Hva gjør PC-en din mens du sover?

Med utgangspunkt i en rapport fra det danske teknologirådet, ønsker vi å utarbeide et RTT og arrangere et møte eller seminar. Flere norske næringsaktører er opptatt av temaet.

Hvem skal få frekvensene?

Dette er et aktuelt tema i forbindelse med slokkingen av det analoge bakkenettet som vil friggi et attraktivt frekvensområde. Hoveddiskusjonen går på hvorvidt de frigitte frekvensene skal brukes til HD-tv eller til mobilt bredbånd. Post- og teletilsynet har laget en utredning som

ligger til behandling hos samferdselsdepartementet, men både Kulturdepartementet og FAD er engasjert i saken. Det foreslås at det gjennomføres et åpent møte når saken legges fram og blir aktualisert.

Nye distribusjonskanaler – er eksemplarframstilling en død forretningsmodell?

Internett endrer forutsetningene i en del bransjer, særlig de som driver med eksemplarframstilling (bøker, aviser, plater, filmer, spill). Hvordan vil disse bransjene klare seg i framtiden?

Aktuelle spørsmål:

- Er det mulig å tjene penger på innhold på internett?
- Hva med beskyttelse av åndsverk?
- Får vi den journalistikken/musikken/filmene vi fortjener?
- ...eller vil nye forretningsmodeller vokse frem?

Vi foreslår at det gjennomføres et åpent møte om temaet, kanskje i forbindelse med at Kulturdepartementet legger fram forslag til ny åndsverklov i høst.

Rådet bifalt forslaget til organisering av prosjektet.

Orienteringssaker

O-sak 05.09 Nytt fra sekretariatet

Tore Tennøe orienterte om Teknologirådets økonomi.

O-sak 06.09 Pågående prosjekter og synlighetsrapport

Tore Tennøe orienterte om medieoppslag og arrangementer, blant annet åpent møte med tittelen "Democracy 2.0: Norway, the UK and OECD" (i samarbeid med FAD) og utstillingsåpning på Teknisk Museum: "Klar for eldrebølgen?".